Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 20ής Σεπτεμβρίου 2019*

«Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Διαδικασία ανακοπής – Αίτηση καταχωρίσεως εικονιστικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Idealogistic Compass Greatest care in getting it there – Προγενέστερο διεθνές εικονιστικό σήμα IDÉA – Σχετικός λόγος απαραδέκτου – Κίνδυνος συγχύσεως – Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001»

Στην υπόθεση T-716/18,

The Logistical Approach BV, με έδρα το Uden (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τους R. Milchior και S. Charbonnel, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενου από τον V. Ruzek,

καθού,

αντίδικος ενώπιον του τμήματος προσφυγών του EUIPO και παρεμβαίνουσα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου:

Idea Groupe, με έδρα το Montoir de Bretagne (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους P. Langlais και C. Guyot, δικηγόρους,

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του τετάρτου τμήματος προσφυγών του EUIPO, της 21ης Σεπτεμβρίου 2018 (υπόθεση R 2062/2017-4), σχετικά με διαδικασία ανακοπής μεταξύ των Idea Groupe και The Logistical Approach,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Δ. Γρατσία, πρόεδρο, I. Labucka (εισηγήτρια) και I. Ulloa Rubio, δικαστές,

γραμματέας: I. Dragan, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Δεκεμβρίου 2018,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως του EUIPO που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 22 Φεβρουαρίου 2019,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως της παρεμβαίνουσας που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Φεβρουαρίου 2019,

έχοντας υπόψη τη γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου προς τους διαδίκους,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Μαΐου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση [1]

[*παραλειπόμενα*]

Σκεπτικό

13 Προς στήριξη της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει έναν λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2017/1001. Αμφισβητεί τις εκτιμήσεις του τμήματος προσφυγών σχετικά με το ενδιαφερόμενο κοινό, τη σύγκριση των υπηρεσιών, τη σύγκριση των σημείων και την ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως.

[*παραλειπόμενα*]

Επί του ενδιαφερόμενου κοινού

18 Κατά τη νομολογία, στο πλαίσιο της σφαιρικής εκτίμησης του κινδύνου συγχύσεως, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο μέσος καταναλωτής της σχετικής κατηγορίας προϊόντων, ο οποίος θεωρείται ότι έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος. Πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη ότι ο βαθμός προσοχής του μέσου καταναλωτή μπορεί να ποικίλλει αναλόγως της κατηγορίας των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών [βλ. απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2007, Mundipharma κατά ΓΕΕΑ – Altana Pharma (RESPICUR), T-256/04, EU:T:2007:46, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

19 Εν προκειμένω και στον βαθμό που το προγενέστερο σήμα αποτελεί διεθνή καταχώριση με ισχύ στην Ένωση, το τμήμα προσφυγών επικέντρωσε την ανάλυσή του περί κινδύνου συγχύσεως στην αντίληψη του αγγλόφωνου κοινού της Ένωσης. Έκρινε ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αποτελείται τόσο από «μέσους καταναλωτές» όσο και από επαγγελματίες ειδικούς και ότι το ευρύ κοινό επιδεικνύει κατά κανόνα μέσο βαθμό προσοχής ενώ το επαγγελματικό κοινό είναι σε θέση να επιδείξει υψηλό βαθμό προσοχής.

20 Η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι κακώς έκρινε ότι το ενδιαφερόμενο κοινό είναι «μικτό», αποτελούμενο τόσο από το ευρύ κοινό όσο και από επαγγελματίες, καθώς και ότι δεν όρισε το ενδιαφερόμενο κοινό για κάθε μία από τις υπηρεσίες αλλά περιορίστηκε σε παράθεση ορισμένων παραδειγμάτων. Ειδικότερα, όσον αφορά τις υπηρεσίες που καλύπτονται από το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι υπηρεσίες «μεταφόρτωση εμπορευμάτων σε παλέτες, περιλαμβανομένων πολυμέσων· υπηρεσίες ενοποίησης φορτίων για εμπορεύματα σε παλέτες και για εμπορεύματα που δεν φορτώνονται σε παλέτες, είτε στο πλαίσιο ειδικών υπηρεσιών είτε στο πλαίσιο γενικών υπηρεσιών· υπηρεσίες μεταφοράς εμπορευμάτων ειδικού μεγέθους και όχι χύμα (για παράδειγμα μηχάνημα ή εξοπλισμός)» απευθύνονται αποκλειστικά στο επαγγελματικό κοινό ενώ οι υπηρεσίες «ασφαλισμένες μεταφορές, υπηρεσία επείγουσας παράδοσης για

1 Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο.

συγκεκριμένους προορισμούς, οργάνωση αποστολής για την επιστροφή εμπορευμάτων και παροχή συμβουλών στον τομέα της υλικοτεχνικής υποστήριξης μεταφορών» αφορούν εξίσου το ευρύ κοινό και τους επαγγελματίες.

21 Ως προς τις υπηρεσίες που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα, οι υπηρεσίες «εκφόρτωση εμπορευμάτων από σιδηροδρομικά βαγόνια, αεροσκάφη, πλοία και φορτηγά οχήματα· ρυμούλκηση· ενοικίαση ποδηλάτων· αποθήκευση φορέων δεδομένων ή ηλεκτρονικώς αποθηκευμένων εγγράφων· βιομηχανική και λιμενική υλικοτεχνική υποστήριξη, διαχείριση ροών, διαχείριση και εκτέλεση μεταφοράς για τα εμπορεύματα· ναύλωση οχημάτων, πλοίων και αεροσκαφών· εφοδιασμός γραμμών συναρμολόγησης και διαχείριση αεροναυτικών προϊόντων» προορίζονται μόνο για το επαγγελματικό κοινό ενώ οι υπηρεσίες «μεταφορά· συσκευασία, αποθεματοποίηση και αποθήκευση εμπορευμάτων, πληροφορίες σχετικά με τις μεταφορές και σχετικά με τη συσκευασία και αποθήκευση εμπορευμάτων, υπηρεσίες διαμετακόμισης· οδική και σιδηροδρομική δρομολόγηση εμπορευμάτων· ρυμούλκηση, ενοικίαση οχημάτων» απευθύνονται τόσο στους επαγγελματίες όσο και στο ευρύ κοινό.

22 Το EUIPO υποστηρίζει ότι το επιχείρημα της προσφεύγουσας προβάλλεται αλυσιτελώς καθόσον το τμήμα προσφυγών εξέτασε το ζήτημα της υπάρξεως κινδύνου συγχύσεως τόσο ως προς τις υπηρεσίες που προορίζονται για το ευρύ κοινό όσο και ως προς τις υπηρεσίες που προορίζονται για το επαγγελματικό κοινό, το οποίο επιδεικνύει υψηλό βαθμό προσοχής. Τη θέση αυτή συμμερίζεται και η παρεμβαίνουσα.

23 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι ο τρόπος με τον οποίο ο μέσος καταναλωτής της επίμαχης κατηγορίας προϊόντων ή υπηρεσιών αντιλαμβάνεται τα σήματα έχει καθοριστική σημασία για τη σφαιρική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως (βλ. απόφαση της 26ης Απριλίου 2007, Alcon κατά ΓΕΕΑ, C-412/05 P, EU:C:2007:252, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

24 Ομοίως, σύμφωνα με τη νομολογία που μνημονεύεται στη σκέψη 18 ανωτέρω, ο βαθμός προσοχής του ενδιαφερόμενου κοινού μπορεί να ποικίλλει αναλόγως της κατηγορίας των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών. Ο βαθμός αυτός προσοχής επηρεάζει, μεταξύ άλλων, τον τρόπο με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται τα σημεία.

25 Επομένως, ο ορισμός του ενδιαφερόμενου κοινού και του βαθμού προσοχής του για κάθε υπηρεσία ή κατηγορία υπηρεσιών αποτελεί στοιχείο καθοριστικής σημασίας κατά την εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως.

26 Όπως όμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι οι επίμαχες υπηρεσίες απευθύνονται στο ευρύ κοινό και στους ειδικούς, περιοριζόμενο απλώς σε μια ενδεικτική αναφορά υπηρεσιών οι οποίες προορίζονται για το ευρύ κοινό, όπως οι «υπηρεσίες επείγουσας παράδοσης για συγκεκριμένους προορισμούς» ή η «οργάνωση αποστολής για την επιστροφή εμπορευμάτων». Έτσι, το τμήμα προσφυγών όρισε το ενδιαφερόμενο κοινό για τις επίμαχες υπηρεσίες κατά τρόπο συνολικό. Ωστόσο, δεν προσδιόρισε ποιες είναι οι υπηρεσίες που απευθύνονται αποκλειστικώς στους επαγγελματίες, οι οποίοι επιδεικνύουν υψηλό βαθμό προσοχής, και ποιες είναι οι υπηρεσίες που προορίζονται τόσο για τους επαγγελματίες όσο και για το ευρύ κοινό το οποίο επιδεικνύει μέσο βαθμό προσοχής.

27 Βεβαίως, στο μέτρο που, όπως υποστηρίζει το EUIPO, το τμήμα προσφυγών έκρινε, στα σημεία 56 και 57 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι ο κίνδυνος συγχύσεως υφίσταται τόσο για τις υπηρεσίες που απευθύνονται εξίσου στους επαγγελματίες και στο ευρύ κοινό όσο και για τις υπηρεσίες που απευθύνονται αποκλειστικώς στους επαγγελματίες, το EUIPO μπορούσε, για λόγους οικονομίας της διαδικασίας, να μην ορίσει τον μέσο καταναλωτή για κάθε επίμαχη υπηρεσία.

28 Εντούτοις, η προσέγγιση αυτή συνάδει με τις αρχές οι οποίες απορρέουν, μεταξύ άλλων, από τη νομολογία που μνημονεύεται στις σκέψεις 18 και 23 ανωτέρω, μόνον εφόσον είναι ορθή η κρίση του τμήματος προσφυγών ότι ο κίνδυνος συγχύσεως υφίσταται τόσο για τις υπηρεσίες που απευθύνονται

σε κοινό αποτελούμενο ταυτοχρόνως από το ευρύ κοινό, το οποίο επιδεικνύει μέσο βαθμό προσοχής, και από το επαγγελματικό κοινό, το οποίο επιδεικνύει υψηλό βαθμό προσοχής, όσο και για τις υπηρεσίες που απευθύνονται αποκλειστικώς στο επαγγελματικό κοινό.

29 Αντιθέτως, σε περίπτωση που η προαναφερθείσα στη σκέψη 28 ανωτέρω κρίση του τμήματος προσφυγών ενέχει σφάλμα, υπό την έννοια ότι ο κίνδυνος συγχύσεως υφίσταται αποκλειστικώς για το μεν ή το δε κοινό, η υπό κρίση αιτίαση της προσφεύγουσας θα πρέπει να γίνει δεκτή και κατά συνέπεια η προσβαλλόμενη απόφαση να ακυρωθεί. Το αν η υπό κρίση αιτίαση προβάλλεται λυσιτελώς εξαρτάται επομένως από το βάσιμο της κρίσης που διατύπωσε το τμήμα προσφυγών στα σημεία 56 και 57 της προσβαλλόμενης απόφασης, το οποίο θα εξεταστεί κατωτέρω.

Επί της συγκρίσεως των υπηρεσιών

30 Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών έκρινε, στα σημεία 25 έως 32 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι οι επίμαχες υπηρεσίες είναι πανομοιότυπες. Η προσφεύγουσα αμφισβητεί την ως άνω κρίση. Ωστόσο, στο στάδιο αυτό, για λόγους οικονομίας της διαδικασίας, πρέπει να ληφθεί ως δεδομένο ότι οι υπηρεσίες που καλύπτονται από τα αντιπαρατιθέμενα σήματα είναι πανομοιότυπες. Το στάδιο της εκτίμησης της υπάρξεως κινδύνου συγχύσεως είναι εκείνο στο οποίο θα πρέπει να ελεγχθεί αν, εκκινώντας από την παραδοχή αυτή, η κρίση του τμήματος προσφυγών ως προς την ύπαρξη του κινδύνου αυτού είναι ορθή (βλ. σκέψεις 65 έως 70 κατωτέρω).

[*παραλειπόμενα*]

Επί της υπάρξεως κινδύνου συγχύσεως

[*παραλειπόμενα*]

63 Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε ότι οι επίμαχες υπηρεσίες είναι πανομοιότυπες και ότι τα επίμαχα σημεία, ακόμη και αν εμφανίζουν διαφορές, παρουσιάζουν μικρό βαθμό ομοιότητας από οπτικής, φωνητικής και εννοιολογικής απόψεως λόγω του στοιχείου «idea», το οποίο απαντά και στα δύο. Το τμήμα προσφυγών κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίσταται εν προκειμένω κίνδυνος συγχύσεως κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 2017/1001 και δη τόσο για τις υπηρεσίες που απευθύνονται στο ευρύ κοινό όσο και για εκείνες που απευθύνονται στο επαγγελματικό κοινό, εφόσον το επαγγελματικό κοινό, όπως και το ευρύ κοινό, σπανίως έχει τη δυνατότητα να προβεί σε απευθείας σύγκριση των διαφορετικών σημάτων αλλά πρέπει να εμπιστεύεται την ατελή εικόνα τους που συγκρατεί στη μνήμη του.

64 Όσον αφορά τον διακριτικό χαρακτήρα του προγενέστερου σήματος, το τμήμα προσφυγών δέχθηκε, στο πλαίσιο της συνολικής εκτίμησης του κινδύνου συγχύσεως, ότι πρόκειται για συνήθη διακριτικό χαρακτήρα, χωρίς να εξετάσει τα επιχειρήματα της παρεμβαίνουσας ως προς τον αυξημένο διακριτικό χαρακτήρα του λόγω εντατικής χρήσης στην αγορά. Συγκεκριμένα, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι ο μέσος βαθμός διακριτικού χαρακτήρα ήταν επαρκής για να αποφανθεί ότι υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως εν προκειμένω.

65 Ειδικότερα, τα επίμαχα σημεία παρουσιάζουν μικρό βαθμό ομοιότητας από οπτικής, φωνητικής και εννοιολογικής απόψεως (βλ. σκέψεις 49, 56 και 61 ανωτέρω). Μεταξύ των παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως περιλαμβάνεται επίσης ο βαθμός προσοχής που επιδεικνύει το ενδιαφερόμενο κοινό όσον αφορά τις επίμαχες υπηρεσίες. Πλην όμως, εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι ένα μέρος των υπηρεσιών απευθυνόταν αποκλειστικώς στο επαγγελματικό κοινό, το οποίο επιδεικνύει υψηλό βαθμό προσοχής και αφιερώνει χρόνο στην παρατήρηση των αντιπαρατιθέμενων σημάτων.

66 Αν θεωρηθεί ότι οι υπηρεσίες είναι πανομοιότυπες, όπως έκρινε το τμήμα προσφυγών (βλ. σκέψη 30 ανωτέρω), και λαμβανομένου υπόψη του συνήθους διακριτικό χαρακτήρα του προγενέστερου σήματος (βλ. σκέψη 64 ανωτέρω), το τμήμα προσφυγών όφειλε να αποκλείσει τον κίνδυνο συγχύσεως, τουλάχιστον για τις υπηρεσίες που απευθύνονται αποκλειστικώς στο επαγγελματικό κοινό, το οποίο θα επιδείξει υψηλό βαθμό προσοχής. Πράγματι, λόγω του ως άνω υψηλού βαθμού προσοχής κατά την επιλογή των επίμαχων υπηρεσιών και λαμβανομένου υπόψη του μικρού βαθμού ομοιότητας των επίμαχων σημείων, μεταξύ άλλων λόγω της διαφορετικής δομής καθενός εξ αυτών, στοιχείο που δεν διαφεύγει την προσοχή ενός ιδιαίτερα προσεκτικού και ενημερωμένου κοινού, δεν μπορεί να υπάρξει κίνδυνος συγχύσεως ως προς την εμπορική προέλευση των υπηρεσιών αυτών.

67 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει το τμήμα προσφυγών στο σημείο 57 της προσβαλλόμενης απόφασης, το ότι ο επαγγελματίας σπανίως έχει τη δυνατότητα να προβεί σε απευθείας σύγκριση των διαφορετικών σημάτων αλλά πρέπει να εμπιστεύεται την ατελή εικόνα τους που έχει συγκρατήσει στη μνήμη του δεν μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η εικόνα των επίμαχων σημάτων καθορίζεται, εν προκειμένω, κατά μεγάλο μέρος από το κοινό τους στοιχείο «idea».

68 Πιο συγκεκριμένα, μολονότι το στοιχείο «idea» περιλαμβάνεται σε ένα από τα κυρίαρχα στοιχεία του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση και μολονότι συνιστά το διακριτικό στοιχείο του προγενέστερου σήματος, δεν θα θεωρηθεί από τους επαγγελματίες ως το μοναδικό στοιχείο που καθιστά δυνατή την αναγνώριση των επίμαχων σημάτων.

69 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός όσον αφορά εκείνες τις υπηρεσίες του επίμαχου σήματος που απευθύνονται αποκλειστικώς στο επαγγελματικό κοινό.

70 Εντούτοις, στο μέτρο που, εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών δεν προσδιόρισε κατά τρόπο εξαντλητικό ποιες υπηρεσίες απευθύνονται αποκλειστικώς στους επαγγελματίες, οι οποίοι επιδεικνύουν υψηλό βαθμό προσοχής, και ποιες υπηρεσίες απευθύνονται τόσο στους επαγγελματίες όσο και στο ευρύ κοινό, το οποίο επιδεικνύει μέσο βαθμό προσοχής (βλ. σκέψη 26 ανωτέρω), ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός στο σύνολό του και η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της.

[*παραλειπόμενα*]

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση του τετάρτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) της 21ης Σεπτεμβρίου 2018 (υπόθεση R 2062/2017-4).

2) Το EUIPO και η Idea Groupe φέρουν τόσο τα δικαστικά έξοδά τους όσο και, έκαστος, το ήμισυ των δικαστικών εξόδων της The Logistical Approach BV.

Γρατσίας Labucka Ulloa Rubio

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Σεπτεμβρίου 2019.

(υπογραφές)